

Олн дунд цайлгврин кӧдлмш чангъгахмн

Одгӧ цагт советск олн ӧмтнӧ бӧӧдл-джиргъл ӧдр ирвӧс улм сӧӧхрӧд йовна. Тегӧд чигн, Коммунистическ партин болн правительствин ӧгчӧх килмджд болн оньгт, советск олн-ӧмтн кӧдлмшин сӧн ӱзмдӧр хӧру ӧгчӧхӧнӧ.

Мана тангъгчд, тӧрски орн-нутгиннь кучн-чидлиг улм икдӱлхин тӧлӧд шунмгъа кевӧр кӧдлджӧх куч-кӧлсчнр олн бӧӧнӧ. ӱлгӱрлхд, Приозерн района „Чкалов“ совхозд багъ наста Бамбин Ӑат, ачтагъан болн наснь медӧрсн Мӧнхкӧн ӱрвджӱртӧ гурвулн хургъдин отар авад, йир ницӧтӧгъӧр, килмдждӧгъӧр хӧлӧджд бӧӧцхӧнӧ. Приютненск района 107-ч номертӧ совхозин ах хӧбч ӱр Печиневский Михаил авсн даалгъвран кӱцӧджд, хӧбдӧн сӧӧнӧр хӧлӧджд, государствд 755 килограмм ноос зурагъасн давулдж ӧгв. Яшалтинск района Сладковск МТС-н тракторист ӱр Бормагненко ӧдр болгън даалгъвран 170 процент

кӱргджд кӱцӧнӧ. Сарпинск района „Степной“ совхозд ах хӧбч Лиджин Борис 1956 джилӧ гарсн 1200 иргс хӧр ӱлджӧнӧ. Хаврар киргъсн хӧн болгънас эн дундлад 4,7 килограмм ноос киргълж авб. Хаша-хаацан бийнь ясджана, малнн ӱвлзнь ӱр 1350 центнер ӧвс зӧбчкв. Каспийск района „Ленинский путь“ колхозин саалч ӱр Бочарникова В. даалгъсн нӧӧмн украин сӧӧнӧр хӧлӧджд, нег ӱкр болгънас 1348 литр ӱс саалжд авб.

Эдӱ метӧр, мал ӧсглгъинг ӧбдӱлхин тӧлӧд бас кесг комсомольчнр ухан-седклӧн ӧгч кӧдлджӧцхӧнӧ. Сарпинск района „40 лет Октября“ гидж колхозд комсомолнн член багъ наста Эрнджӧнӧ Матвей кӧдлнӧ. Энӱнӧ хӧр ӱлджӧх бичкн тугълмуд йир сӧн чинӧтӧ. Сӧн малч болхин кергт Эрнджӧнӧ Матвей эврӧннь медрлӧн ӧбдӱлджӧнӧ.

Эдӱ метӧр, Элстин тосхлт ӱлгӱр-ӱзмджд болмар кӧдлджӧх багъчуд дала. Тедн дотр Элст балгъснд ӧмтн бӧӧдг герин тосхлт шунмгъа тосхачнр Куцеков Петр, Шалхаков Баатр, Бадм-Гаряев, Ольховский, Геченова, Наумова ахта ӧдрин зурагъан 1,5 холван кӱцӧцхӧнӧ.

Деер келгдсн хӧбчнр, малчнр, тосхачнр, механизатормуд эврӧннь кӧдлмшӧрн орн-нутгтан олз орулдж, советск олн-ӧмтнӧ бӧӧдл-джиргълинг ӧсрулхин тӧлӧд кӱцӧнӧгъустӧгъӧр кӧдлдж йовна. Эдн тӧрскнӧннь тӧлӧд ӧмӧн чигн хармишгонь ил медгднӧ. Кӧдлмшӧн ягълж сӧӧнӧр кехд эдн ухан, седклӧн кӱцӧдннь тӧвджд кӧдлцхӧнӧ.

Иим улсас ӱлгӱр авч, мана тангъгчар кесг олн медӧтнр болн багъчуд шунджд кӧдлджӧнӧ.

Болв мана куч-кӧлсчнр дунд алӧ-азд, буру-бусхл йовдл гаргъад, кӧдлджӧх газртан тушагъан халдагъад бӧӧдг ӧмтн бас бӧӧнӧ. Иим ӧмтс-лӧ чангъг ноолда кех кергтӧ. Зургъан сарин эргид Элст балгъсна заргъин халхар кесг улс засгдв. ӱлгӱрнн: Степновск МТС-д кӧдлдж Бережной Алексей Прокофьевич ӧрк уучкад, бузр-азрар ӧмт му келӧд бӧӧсн тӧлӧд заргъар 12 ӧдрӧр суулгъгдв. Дмитриев Николай Иванович ӧрк уугъад, бузр-азд ӱг келӧд, ӧмт му келӧд, 15 хонгар тӱӱрмд орв. Чолу гаргъдг заводин кӧдлмшч Мухлан Шарид ӧмтн хот уудг герт ирӧд, соктлан ӧрк уучкад, буфетд кӧдлдж кӱцкд кӱцг бузр-азрар му келсн тӧлӧдннь, балгъсна заргъ энӱг нӧӧмн ӧдрӧр засв. Балгъсна промкомбинатд кӧдлдж йовсн Дмитриев Николай Иванович гурв дакджд заргъар засгдла. Одахн, сӱл болсн заргъд Дмитриев хама чигн кӧдлджӧхшв гиджд келв. 2-ч номертӧ строительн управленд кӧдлджӧсн Лузгин Николай Васильевич бузр-бусхл йовдл гаргъсндан, гурв дакджд заргъар засгдв. Сӱл болсн заргъ деер, эн кӧдлджӧдго болджд гарв. Ремстройконторт кӧдлджӧсн Балабин Николай хойр дакджд засгдв. Ода энӱг азд-алӧ йовдл гаргъсндннь уголовн кодексин 74-ч статьягъар гемтгджд засхмн.

Эн деер келгдсн ӱлгӱрмуд, социалистическ олн-ӧмтнӧ бӧӧдлд дегд му йовдл болджана. Эн буру-бусхл йовдл гаргъад йовдг улсин тускар олн куч-кӧлсчнр дунд заргъин, комсомолнн, профсоюзин болн милицин халхар цӧӧлгъврин кӧдлмш татугъар кегдлжӧнӧ. Элст балгъсна заргъин халхар механизацин училищд болн Комсомолнн 15-ч ӧбнӧ нертӧ санаторд неджӧгъд дакджд ӧмтнд ӱзӱлгч заргъ кеджд. Буру-бусхл, алӧ-азд йовдл гаргъад, заргъар засгдсн улсин кӧдлджӧсн организацид эврӧннь хургтан тӧвджд кӱӱндвр кетхӧ гиджд шиндврӧн илгӧдг болна.

КПСС-н болн комсомолнн зерглӧнд бӧӧсн улсин тускар КПСС-н болн ВЛКСМ-н балгъсна комитетд зӧнӱглдвдн гиджд Элст балгъсна заргъч ӱр Пшатов келнӧ.

Буру-бусхл, алӧ-азд йовдл кесн улсин тускар Элст балгъсна ВЛКСМ-н комитет болн балгъсна заргъч хойран дунд залгълдан уга. Эн хойр организацие нег-чигн кӧдлмшч-багъчудин хургт ордж, цӧӧлгъврин болн сургъмджин кӧдлмш кесмн уга. Иим кӧдлмш ӧдгӧ цагт эрки кергтӧ. Цаг тӱдӧлго цӧӧлгъврин болн сургъмджин кӧдлмшиг олн-ӧмтн дунд, тер дотр багъчуд дунд ӧргӧр делгӱрлх — партийн, комсомольск, профсоюзн, милицин болн заргъин кӧдлӧчнрин эрки тӧрнӧ болджана.

Б. ЭЛЮЕВА.